

Høring om nye regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke

Høringssvar fra Den norske kirkes råd for personer med funksjonsnedsettelser, september 2026

Innledende merknad

Rådet støtter målet om å utvikle et regelverk som er bedre tilpasset Den norske kirkes egenart og organisasjon. Vi er samtidig opptatt av at et nytt kirkelig regelverk ikke må innebære en svekkelse av rettssikkerhet, åpenhet eller medvirkning for grupper som allerede kan møte barrierer i møte med kirkelige organer.

Den norske kirke har i sine strategier og i sitt arbeid gjennom mange år understreket at kirken skal være tilgjengelig og inkluderende for alle. Et nytt regelverk må derfor vurderes i lys av FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), særlig artiklene om tilgjengelighet, deltakelse, likebehandling og tilgang til informasjon.

Spørsmål 1: Er det andre temaer eller områder enn de som er tatt med i forslaget som bør reguleres?

Ja.

Rådet mener at tilgjengelighet og universell utforming bør omtales eksplisitt i regelverket.

Det bør komme frem som et overordnet prinsipp at:

- kommunikasjon fra kirkelige organer skal være tilgjengelig for alle,
- informasjon og innsyn skal kunne gis i tilgjengelige formater,
- digitale løsninger skal være universelt utformet,
- personer med funksjonsnedsettelser skal kunne delta på lik linje med andre i saksbehandling, høringer og medvirkningsprosesser.

Dette følger av CRPD og er etter rådets syn en naturlig del av god kirkelig forvaltningsskikk.

Spørsmål 3 og 4: Bør noen regler være mer detaljerte eller endres?

Formålsbestemmelsen

Rådet mener formålsbestemmelsen bør utvides.

Forslaget nevner åpenhet, gjennomsiktighet, effektivitet, tillit og rettssikkerhet.

Rådet anbefaler at bestemmelsen også nevner:

- likeverd
- tilgjengelighet
- universell utforming
- deltakelse

Disse prinsippene er sentrale for mennesker med funksjonsnedsettelse og vil styrke regelverkets forankring i menneskerettighetene.

Overordnede prinsipper

I bestemmelsen om overordnede prinsipper bør det tydelig fremgå at kirkelige organer skal legge til rette for reell medvirkning og likeverdig tilgang til informasjon.

Mennesker med funksjonsnedsettelse møter ofte barrierer som andre ikke møter. Dersom slike barrierer ikke adresseres eksplisitt, risikerer man at formell likhet erstatter reell likestilling.

Høringer

Rådet er positivt til at høringer skal være åpne for alle.

Samtidig bør det stilles krav om at:

- høringsdokumenter publiseres i tilgjengelige formater,
- digitale høringsløsninger er universelt utformet,
- det ved behov tilbys alternative måter å gi høringsinnspill på.

Dette vil bidra til å oppfylle CRPDs krav om deltakelse i beslutningsprosesser.

Spørsmål 4 og 10: Åpenhet og innsyn

Rådet støtter hovedregelen om åpenhet og innsyn.

Samtidig vil vi understreke at retten til innsyn ikke bare handler om retten til å få tilgang til dokumenter, men også om muligheten til faktisk å kunne bruke informasjonen.

Det bør derfor tydeliggjøres at:

- dokumenter ved behov skal kunne gis i tilgjengelige formater,
- informasjon skal være forståelig,
- digitale innsynsløsninger skal være universelt utformet.

Åpenhet uten tilgjengelighet gir ikke reell tilgang.

Særlig om forslaget om å fjerne klageadgang ved innsynskrav

Rådet er kritisk til forslaget om å fjerne klageadgangen ved avslag på innsynskrav.

Kirkerådet begrunner dette med ressursbruk og at de fleste klager ikke fører frem.

For mennesker med funksjonsnedsettelse er tilgang til informasjon og mulighet til å prøve en avgjørelse særlig viktig. Klageadgangen er en viktig rettssikkerhetsgaranti som bidrar til tillit og etterprøvbarehet.

Rådet mener derfor at dagens klageordning bør videreføres, eller at det etableres en alternativ og uavhengig ordning for overprøving av innsynsavslag.

Særlig om universell utforming og digitalisering

Høringsnotatet legger vekt på digitalisering og teknologinøytrale løsninger.

Rådet savner en tydelig kobling mellom digitalisering og universell utforming.

Når nye digitale løsninger utvikles for journalføring, innsyn og høringer, må disse utformes i samsvar med kravene til universell utforming av IKT-løsninger.

Dette er ikke bare et spørsmål om teknikk, men om rettigheter og likeverdig deltakelse.